

Poradna ČUS: Výpis pro práci s dětmi ve sportovních spolcích

V souvislosti s novou právní úpravou evidence skutečností důležitých pro práci s dětmi, která se významně dotkne také sportovního prostředí, přinášíme praktické stanovisko k problematice tzv. dětského certifikátu. Stanovisko zpracovala Česká unie sportu ve spolupráci s pověřencem pro ochranu osobních údajů GDPR Solutions.

x x x x x

Od 1. ledna 2027 bude součástí Rejstříku trestů také evidence skutečností důležitých pro práci s dětmi. Údaj z této evidence se objeví ve zvláštním výpisu z Rejstříku trestů vydávaném pro práci s dětmi, běžně označovaném jako dětský certifikát. Výpis je určen pro profesní nebo organizovanou dobrovolnou činnost, při níž dochází k přímému a pravidelnému kontaktu s dětmi.

Pro sportovní spolky z toho neplatí povinnost prověřovat každého člena nebo funkcionáře. Rozhodující je, co daný člověk v klubu skutečně dělá a zda klub nebo trenér provozuje živnost, na kterou zákon váže povinnost nemít v této evidenci záznam.

Pro úplnost: dětský certifikát ani navazující zákonné povinnosti nejsou omezeny na malé děti. Dítětem se pro tyto účely rozumí **osoba mladší 18 let (nezletilý)** - povinnosti popsané v tomto stanovisku se tedy vztahují stejně na kontakt s desetiletými dětmi jako na kontakt s patnácti až sedmnáctiletou mládeží.

1. Zvláštní povinnost u pobytových akcí s dětmi (tábory, soustředění, školy v přírodě)

Kromě povinností plynoucích ze živnostenského zákona (viz bod 2) zavádí novela od 1. ledna 2027 samostatnou povinnost podle zákona o ochraně veřejného zdraví. Tato povinnost dopadá na organizované vícedenní pobyty dětí a ze změn po-

psaných v tomto stanovisku bude mít na sportovní kluby pravděpodobně největší praktický dopad.

Fyzická osoba smí být činná při škole v přírodě nebo na zotavovací akci pouze tehdy, nemá-li záznam v evidenci skutečností důležitých pro práci s dětmi. S výjimkou pedagogických a zdravotnických pracovníků musí taková osoba předat pořádací osobě nebo vysílající škole výpis z rejstříku trestů vydávaný pro práci s dětmi, a to ne starší než 3 měsíce.

Tato povinnost se nově vztahuje i na menší nebo kratší akce (tzv. jiné podobné akce), tedy typicky i na běžná víkendová nebo vícedenní soustředění klubu, která nedosahují parametrů zotavovací akce (30 a více dětí po dobu delší než 5 dnů). Výjimkou zůstávají pouze akce pořádané pro děti v poměru rodinném a obdobném. Prakticky tak jde o povinnost, která se může týkat i běžných menších výjezdů klubu, nejen velkých letních táborů.

Povinnost se týká akcí konaných od 1. ledna 2027. Klub by měl mít pro každou takovou akci k dispozici aktuální výpisy všech zúčastněných dospělých osob (s výjimkou pedagogických a zdravotnických pracovníků) ne starší než 3 měsíce ke dni konání akce.

Níže uvedené informace se pak věnují především běžné každodenní činnosti sportovních spolků.

2. Koho se v klubu výpis typicky týká

Základním vodítkem je přímý a pravidelný kontakt s dětmi, a to bez ohledu na právní úpravu vztahu mezi danou osobou a spolkem (zaměstnanec, dohodář, IČO, dobrovolník, funkcionář atd.). Jde zejména o situace, kdy klub člověku opakovaně svěřuje vedení, trénování, dohled, individuální práci nebo pravidelný doprovod nezletilých.

Typický ano	trenér mládeže, asistent trenéra, pravidelný vedoucí družstva, osoba zajišťující opakovaný dohled nebo individuální práci s dětmi
Typický ne	člen výboru pouze ve statutární nebo administrativní roli, účetní, hospodář, správce areálu, jednorázový rodič-pomocník
Podle skutečné role	člen výboru, rodič, rozhodčí nebo jiný pomocník, pokud vedle své formální role fakticky a pravidelně pracuje s dětmi. Název funkce není rozhodující. Např. člen výboru, který zároveň vede dětské družstvo, se posuzuje jako trenér. Naopak samotné členství ve výboru důvodem ke kontrole není.

3. Kdy je kontrola pro spolek povinná a kdy ne

Spolek provozuje sportovní živnost

Pokud spolek provozuje vázanou živnost Poskytování tělovýchovných a sportovních služeb v oblasti, má od 1. ledna 2027 **zákonnou povinnost** zajistit, aby činnosti tvořící obsah této živnosti vykonávaly pouze fyzické osoby bez záznamu v evidenci pro práci s dětmi. Rozhoduje faktický výkon činnosti, ne typ smlouvy. Povinnost se proto může vztahovat na zaměstnance, osoby na DPP nebo DPČ, externí spolupracovníky i dobrovolníky či funkcionáře, pokud jejich činnost skutečně tvoří součást provozování této živnosti.

Nový člověk má být ověřen před zahájením této činnosti. U lidí, kteří pro spolek tuto činnost vykonávají už k 1. lednu 2027, musí spolek podle přechodného ustanovení zajistit splnění podmínky nejpozději do 31. března 2027.

Pokud tedy spolek provozuje výše uvedenou živnost, je povinen zajistit beztrestnost příslušných osob. Související zpracování osobních údajů tak bude založeno na právním titulu plnění **zákonné povinnosti** ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. c) GDPR.

Živnost má trenér, nikoli spolek

Je-li trenér OSVČ a sportovní živnost provozuje on, **zákonná povinnost nemít záznam dopadá přímo na něj**. Samotný fakt, že spolek využívá služby takového trenéra, ještě nezakládá spolkovou povinnost podle živnostenského zákona. **Spolek** však může výpis požadovat v rámci **vlastního preventivního standardu**, pokud trenér pracuje s dětmi přímo a pravidelně.

Spolek ani trenér sportovní živnost neprovozují

Pro běžnou spolkovou činnost dle současného schváleného právního rámce **neexistuje obecná povinnost**, podle níž by každý trenér nebo dobrovolník musel výpis předkládat. Spolek si ale může jeho předložení nastavit jako **preventivní podmínku** pro role s přímým a pravidelným kontaktem s dětmi. U zaměstnanců zákoník práce od roku 2027 výslovně umožňuje požadovat informaci o záznamu, je-li to vzhledem k povaze práce věcně odůvodněné a přiměřené. Zavedení vlastního standardu může klubu zároveň pomoci předejít dotazům či tlaku ze strany rodičů, kteří se na obdobnou kontrolu mohou sami aktivně pt

V obou výše uvedených případech půjde ze strany spolku o dobrovolné nastavení zpracování informací o beztrestnosti vybraných osob (např. trenérů). V takovém případě bude související zpracování osobních údajů založeno na právním titulu oprávněného zájmu ve smyslu čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR.

4. Ochrana osobních údajů a vlastní klubový standard

Z pohledu GDPR je potřeba odlišit dva režimy viz výše. Pokud spolek kontrolou plní svou zákonnou povinnost, typicky jako provozovatel sportovní živnosti nebo pořadatel soustředění, na které dopadá zákon o ochraně veřejného zdraví, zpracování stojí na splnění právní povinnosti podle čl. 6 odst. 1 písm. c) GDPR. Pokud zákonná povinnost není dána a klub si kontrolu zavede jako preventivní standard, právním základem bude zpravidla oprávněný zájem podle čl. 6 odst. 1 písm. f) GDPR.

Vlastní standard je obhajitelný u osob, kterým klub svěřuje přímou a pravidelnou práci s dětmi. Musí být předem popsán, uplatňovaný stejně na srovnatelné role a omezený jen na osoby, u nichž je kontrola skutečně potřebná. Souhlas trenéra není vhodným právním základem.

Protože kontrola pracuje s údaji souvisejícími s trestními odsouzeními, uplatní se také čl. 10 GDPR. Zákonou oporu pro použití zvláštního výpisu poskytuje zejména úprava Rejstříku trestů, která jej výslovně zavádí pro profesní a organi-

zovanou dobrovolnou činnost s přímým a pravidelným kontaktem s dětmi. V režimu zákonné povinnosti tuto oporu doplňuje příslušná sektorová úprava, u zaměstnanců zákoník práce.

Pokud nejde o činnost, u níž zákon záznam výslovně stanoví jako překážku, samotný záznam není univerzálním zákonným zákazem jakékoli práce s dětmi. Klub si ale může absenci záznamu nastavit jako vlastní podmínku pro svěřeni konkrétní role s dětmi.

5. Jak kontrolu provést bez zbytečného zpracování údajů

- A. Výpis si obstarává dotčená osoba. Získat jej bude možné stejnými cestami jako běžný výpis z Rejstříku trestů, zejména přes Portál občana nebo Czech POINT.
- B. Klub do výpisu pouze nahlédne. Pro běžný klub není důvod požadovat opis ani automaticky pořizovat kopii nebo sken výpisu.
- C. Klub si запиše jen výsledek kontroly. Doporučený rozsah je jméno osoby, role, datum vydání výpisu, datum ověření, údaj podmínka splně-

na, nedoložena nebo nesplněna, dále identifikace osoby, která kontrolu provedla a datum kontroly.

D. Podrobnosti se neeviduují. Není vhodné zapisovat trestný čin, soud, spisovou značku ani jiný obsah výpisu. Pokud osoba podmínku nesplní, pro běžnou provozní evidenci postačí závěr, že nebyla splněna podmínka pro danou roli.

E. Přístup má mít jen omezený okruh osob. Prakticky zpravidla jedna nebo dvě pověřené osoby za klub.

6. Noví a stávající lidé, frekvence kontroly

Nové osoby bez ohledu na to, zda jde o zaměstnance, DPP nebo DPČ, externího spolupracovníka či dobrovolníka doporučujeme ověřit jednorázově, před tím, než začnou vykonávat roli s přímým a pravidelným kontaktem s dětmi. Tam, kde kontrola plyne ze zákonné povinnosti (sportovní živnost spolku podle bodu 2, hromadné akce podle bodu 1), je tento postup nezbytný.

Stávající osoby je vhodné zahrnout do jednoho přechodného kola s jednorázovým ověřením k pevně stanovenému datu. U spolku provozujícího sportovní živnost nebo pořádajícího akce podle bodu 1 se povinnost vztahuje i na osoby, které už příslušnou činnost vykonávají; splnění podmínky musí být zajištěno nejpozději do 31. března 2027. U klubu, který kontrolu zavádí pouze jako vlastní standard, doporučujeme stejný přístup - jednorázové ověření všech stávajících zaměstnanců i dobrovolníků do konkrétního, předem oznámeného data (např. do tří měsíců od zavedení pravidla). U stávajícího zaměstnance výsledek kontroly sám o sobě automaticky neřeší možnost změny jeho práce nebo skončení pracovního poměru; případné pracovníprávní opatření je nutné posoudit samostatně.

Tam, kde to zákon výslovně nevyžaduje, postačí toto jednorázové ověření - při vstupu do role u nových osob, resp. k výše uvedenému datu u osob stávajících. Další průběžné kontroly jsou na uvážení klubu; bez konkrétního důvodu

je nedoporučujeme provádět častěji než jednou ročně (např. vždy před začátkem nové sezóny). Nové ověření má smysl také při návratu po delší přestávce, při přechodu do podstatně citlivější role nebo pokud vznikne konkrétní důvod k novému posouzení. Výjimkou jsou případy, kdy zákon frekvenci výslovně stanoví - to je právě případ škol v přírodě a zotavovacích i menších akcí podle bodu 1, kde musí být použit výpis ne starší než 3 měsíce ke dni konání akce.

7. Očekávaný další vývoj

Právní úprava dětského certifikátu se v tuto chvíli ještě vyvíjí a v řadě aspektů (zejména přesný okruh povinných osob a provozovaných živností) může před nabytím účinnosti doznat dalších změn. Podle metodiky Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy se navíc ve výborech Poslanecké sněmovny v současné době projednává možnost **odložení účinnosti této části novely na 1. července 2027**. Toto stanovisko vychází z právního stavu k datu uvedenému v záhlaví; vývoj budeme nadále sledovat a stanovisko podle potřeby aktualizovat. Dětský certifikát je dále k dnešnímu dni předmětem několika pozměňovacích návrhů. Je tedy možné, že užívání certifikátu v praxi ještě dozná změn. V takovém případě Vás budeme informovat.

Autor: ČUS a GDPR Solutions
Foto: ČUS Sportuj s námi